

Poklad z Kyselovic

V říjnu roku 1862 objevil při orbě rolník František Topič z Kyselovic č. 42 poklad mincí. Přesné místo nálezu dnes již není známo. Mince o celkové váze 1,5 kg byly uloženy v hliněné nádobě. Dochovaná část pokladu obsahuje 2116 kusů mincí. Z toho 14 typů malých brakteátů menšího sřížku v počtu 2091ks a dvoustranné denáry fenikového typu. Jedná se především o ražby Přemysla Otakara II. (1253-1278), jeden typ malého brakteátu je přiřazován olomouckému biskupovi Brunovi ze

Štrasburský denár (původně z kyselovského nálezů) Konrád z Liechtenbergu (1273 – 1299). Průměrná velikost 17 mm/průměrná hmotnost 0,459 g. Oboustranná ražba.

kdy nebyla vedena v patrnosti důležitost zachování mincovních pokladů jako celku. Běžně byly vybrány zajímavé kusy (neznámé typy a varianty) a zbytek byl roztaven, v lepším případě rozřazen do sbírek.

Tato skupina denárů byla dosud známa pouze z několika rozsáhlejších a několika menších nálezů. Nález z Kyselovic patří vedle nálezů z Bezuchova a Moravského Krumlova k nejvýznamnějším z nich hlavně proto, že obsahoval dva kusy štrasburského

Malé brakteáty menšího sřížku (konec 60. let – 70. léta 13. stol.) Přemysl II. Otakar (1253 – 1278). Je to šest mincí jednostranné ražby.

Tři denáry fenikového typu 70. léta 13. století. Přemysl II. Otakara (1253 – 1278). Jedná se o oboustrannou ražbu.

Schauenburku (1245-1281). Nejpočetnějším typem je malý brakteát s vyobrazením draka, který se v nálezu objevuje v počtu 1075 ks. Poklad byl zakoupen do tehdejšího Františkova muzea v Brně. Sporná je otázka přesného složení pokladu v době

jeho nálezů. V literatuře jsou uváděny různé popisy, které se od sebe liší. Je zcela zřejmé, že poklad byl rozptýlen, část velmi pravděpodobně skončila v soukromých sbírkách a později nakonec možná i v některých veřejných sbírkách. Devatenácté století je však ještě dobou,

denáru, z nichž se dochoval pouze jeden, a je tak jediným svého typu, nalezeným na našem území. Tento nález je doposud uložen ve sbírkách Moravského zemského muzea v Brně.

Jan Štibora

Pan Otakar Ptašinský

Podle vyprávění jeho dcery Ludmily.

V Kyselovicích byl podle pamětníků jen jeden zahradník, který se touto činností živil. Byl to pan Otakar Ptašinský. Narodil se 18. června 1911 v Olomouci z druhého manželství svého otce. První žena mu zemřela, zůstaly tři děti, s druhou manželkou měl rovněž tři děti. Otec měl cukrářskou firmu, vyráběl cukrářské výrobky a také pekli oplatky pro podnik „Zora“. U něho se Otakar vyučil sladkém a voňavému řemeslu. Jemu však nevonělo a raději pracoval na zahradě a pěstoval pro svou maminku

Na snímku Anna, Ludmila a Otakar Ptašínští na své zahradě.

různou zeleninu a květiny. Otec mu velmi brzy zemřel a maminka nemohla a neuměla firmu udržet. Byla vychována k vedení domácnosti, k všem ručním pracím, které velmi dobře zvládala, ale nebyla podnikatelkou. Přestěhovala se i se svými dětmi do Brna. Pan Otakar se stal obchodním příručím, prodával zemědělcům odstředivky na mléko, pro výrobu smetany. Při tom předejde se seznámil Kozlově u Jihlavy s Annou Chvátalovou

(nar. 18. července 1912) a v září 1936 se vzali. Anna pocházela ze zemědělské rodiny a byla zvyklá tvrdé práci na poli a kolem domu. Paní Anna dostala, jak bývalo zvykem věno a předala je manželovi. Ten objel na kole kus Moravy a v Kyselovicích v hostinci u Klementa Olšanského se dověděl o prodeji zahrady od rodiny Holubníčkové. Zájemců bylo více, ale pan Ptašinský mohl zaplatit celou částku ihned, proto dostal přednost. Rodina se v roce 1937 přestěhovala do Kyselovic zatím do nájmu k Františkovi Olšanskému do č. 177 do výměny. V roce 1938 se jim narodila

dy vody pro zalévání zahrady. Byl neobyčejně zručný, pracovitý a houževnatý. Velkou oporu měl ve své manželce, byla stejně skromná, pečlivá a pořádkumilná. Pan Ptašinský byl nevoják, v 50tých letech byl však předvolán na vojenskou správu k odvodu. Při lékařské prohlídce mu byla zjištěna závažná nemoc - angina pectoris. Do své péče jej vzal MUDr. Josef Čajka v Chropyni, který byl znám jako dobrý diagnostik. Doporučoval nemocnému přiměřenou dietu, kterou on pečlivě dodržoval, ale i malé dávky vína, které pro něj - abstinenta byly jen těžko přijatelné. Přesto správná

se profesor vyjádřil, že podnikání pana Ptašinského bylo ve své době unikátní.

Pan Ptašinský pěstoval i květiny nejdříve voskovky a jiné květy k osazování hrobů, pak tulipány, mečíky, později skalničky a jiné. Setkával se i se zahradníky ze sousedních obcí - s panem Mičochem z Chropyně, z Kojetína apod. Spřátelil se s P. Ignácem Pospíšilem, který osazoval okolí kostela. Spolu navštěvovali zahradnictví v Opavě, Žehušicích a jinde a sháněli jehličnany. U kostela byly vysázeny smrky Conica, které vytváří pravidelný kužel. Pomáhal usadit kameny na skal-

Otakar Ptašinský zalévá záhony. Na snímku je vidět rozestavená část domu manželů Ptašinských, čímž je tento snímek velmi zajímavý.

Pařeniště, včelín a barevné záhony. První barevné snímky nebyly příliš kvalitní. Převládá červená zelená a další barvy chybí.

dcera Ludmila. Pozemek měl 32 arů a panu Ptašinskému se splnil sen. Začínal pěstováním zeleniny a přísad. Později začal pěstovat rostliny až k semínkům, které v zimě balil a prodával. Pomalu budoval rodinný domek, nejdříve jen předsíň a jeden pokoj. Rok 1947 byl velmi suchý a úroda byla špatná, byl ale příznivý pro včelky, které nanosily hodně medu. Prodaný med pomohl Ptašinským dostavět hrubou stavbu domu. Omítky a jiné dokončovací práce si pan Ptašinský udělal sám, stejně jako rozvo-

živospráva, práce, která ho bavila a dobré manželství z něj dělali spokojeného vždy přívětivého, usměvavého člověka. Ani jemu se nevyhnuly starosti. Po založení JZD chtělo vedení, aby zahradničil v rámci družstva. Podařilo se mu uhájit nezávislost. Později byla naplánována stavba dvojdomku za jeho zahradou, který by stínil pozemek a bránil proudění vzduchu. Díky posudku profesora Vysoké školy zemědělské bylo od toho záměru upuštěno. Později

ku před kostelem a poskytl rostliny na osazení. Také do jezírka za kostelem zasadil lekníny. Pan Ptašinský se postaral i o vysazení prostoru před novou prodejnou Jednoty. Před budovu umístil jehličnany a vytvořil záhonky s květinami okolo schodů. Zemřel ve věku 70 let v neděli 11. ledna 1981 v ranních hodinách. Paní Anna ho následovala po pěti letech 18. března 1986.

Marie Krejčířová

Československý OREL – Jednota Kyselovice (1921 – 2016)

Informace o nové publikaci obce Kyselovice

Obec Kyselovice vydala v roce 2016 malou publikaci k 95. výročí založení Jednoty československého Orla v Kyselovicích v roce 1921. Tato publikace je připomínkou existence a nadšené práce členů kyselovského Orla od jeho založení, které proběhlo na valné hromadě katolické omladiny dne 21.

ledna 1921. Mladí hoši a děvčata se hned po založení pustili do práce. Jednota začala pracovat tělovýchovně a kulturně. Cvičit se jezdilo do Chropyně, kde nás místní jednota podporovala a pomáhala v rozvoji. Ustavením „Družstva lidového domu s.r.o.“ a zakoupením části zámeckého areálu byla vyře-

šena tělocvičná aktivita Orla. Objekt i se zahradou byl zakoupen 19. září 1921 za 8.000 Kč. Po úpravě objektu a možnosti tělovýchovných cvičení se činnost Orla zabývala rozvojem jednotlivých odborů.

Zápisy ze schůzí a valných hromad dosvědčují, že zájem o práci jednoty orlenské v Kyselovicích byl opravdivý a

Cvičení orelských žen v zahradě lidového domu.

Jediná dochovaná fotografie lidového domu - Orlovny

ukázal se i v účastech na veřejných cvičeních v okolních jednotách. Čilý zájem o rozvoj divadelního odboru byl podpořen pořízením vlastního jeviště. V roce 1931 se v Kyselovicích konala oslava 10 letého trvání Jednoty Orla v Kyselovicích. Zpráva uvádí výčet činnosti Orla za uplynulých 10 roků.

Dále publikace zveřejňuje vzpomínky pamětníků – členů Orla. Vzpomínky na společná veřejná cvičení doma i v okolních orelských jednotách (Břest, Chropyně, Hulín, Kojetín, Kvasice, Kroměříž). Po únoru 1948, kdy se u nás

Orlovna stála mezi stodolou č.p. 142 Hrdličkových a domem č.p. 161, poslední majitelé Nohélovi.

změnil politický režim, byl Orel dne 15. června 1948 zrušen. Definitivní konec činnosti orelské jednoty v Kyselovicích nastal v únoru 1950, kdy budova lidového domu – Orlovny zcela vyhořela. Shořela Orlovna – místo našich cvičení a zábavy. Skončila také Jednota čs. Orla v Kyselovicích. Díky, že nám zůstaly vzpomínky na krásné mládí!

Publikace "Československý Orel - Jednota Kyselovice" je stále k mání na obecním úřadě. Vraťte se s námi do krásných let našeho mládí.

Antonín Hudeček, autor publikace

Malé okénko do problematiky ochrany životního prostředí

Žijeme na polopoušti?

Kolem obce Kyselovice se prostírá krajina, kterou svým působením přetvořil člověk z velké části během 19. a 20. století. O tom, jak vypadala krajina kolem Kyselovic v minulosti, se můžeme dočíst v publikaci vydané k 900 výročí obce:

Krajina kolem Kyselovic

Krajina, ve které nacházíme obec Kyselovice, je součástí velké roviny Hané v Severomoravském úvalu řeky Moravy. Tato rovina, známá svou úrodností, vznikla usazováním bahna v dávných mořích, která se zde před miliony let rozlévala mezi Karpaty a Českomoravskou vysočinou, a jež bylo později překryto silnými vrstvami štěrku a písku meandrující řeky Moravy.

Kraj zde byl odedávna porostlý lužními lesy, v nichž na mokřích místech převládaly vrby, topoly, olše, jasany, v sušších polohách pak dubiny. Těch mokřin a bažin zde bylo vždy hojně. Morava a Moštěnka totiž každým rokem na jaře vylévaly své vody široko po kraji, zaplavovaly lesy, lučiny a pole, zúrodnily je svými nánosy bahna. Tak

tomu bývalo v nenarušené krajině. Zbytkem těchto lesů u Kyselovic je dnes jen Rasina. Ještě koncem středověku se táhl prořídilý les od obce až k Břestskému lesíku. V lužních, po věky nepěstovaných původních lesích bylo hojně zvěř, ve vodách plno ryb. Žil zde jelen, srnec, černá zvěř, divoká kočka i rys, ještě za války třicetileté (1618 – 1648) se tu objevoval vlk. Možná říci, že lužní krajina vždy oplývala mnoha druhy zvířat, i když postupně dochází ke změně následkem zkulturnění krajiny člověkem. Řeky, které ještě v 19. století volně vytvářely svá řečiště a způsobovaly velké zátopy, byly počátkem 20. století regulovány, bývalé četné rybníky vysoušeny, a lučiny rekultivovány na ornou půdu. Ráz krajiny se postupně měnil. Měnil se tak, jak se rozvíjelo hospodářství a ekonomika společnosti. V 19. století, kdy dochází k rozvoji technické revoluce a kdy se objevuje velká snaha po racionalizaci zemědělství, dostává naše krajina postupně dnešní ráz. Dochází ke scelování polí, přibývá komunikací, do zemědělství se zavádějí nové plodiny, z nichž i pro Kyselovice to

byla významná cukrovka. V celé krajině převažují široká pole a ráz krajiny je výrazně zemědělský. K nejpronikavějším změnám v ní však dochází až po roce 1945. Socializace zemědělství a výstavba průmyslu, výstavba obcí a jejich rozvoj – to je typická etapa dnešního stavu.

Autor Jan Coufalík - úryvek z publikace vydané k 900. výročí obce

V uvedeném úryvku jsme se dozvěděli, že původně bylo okolí naší obce porostlé lužními lesy. Dle územního plánu obce je dnes 90% katastru zorané. Převážná část území je několik měsíců holá, prázdná a bývá označována „pustá“, čímž nabývá ekologický charakter polopouště. Stupeň zornění je mimořádně vysoký – činí na k. ú. Kyselovice 96,6% z celkové výměry zemědělské půdy. Průměrný stupeň zornění půdy v ČR je 71,2%, přičemž evropský průměr je asi 60% (čerpáno z Typologie České krajiny Löw a spol., 2005). Vysoká intenzita využití území se nepříznivě promítá i do ekologické stability krajiny. V čem je vlastně problém a proč má

charakter dnešní krajiny kolem naší obce znaky polopouště?

Voda je život

Vysvětlení hledíme ve vodním režimu. Jako příklad nám poslouží smíšený les, který je plný vody - vláh, která je garantem zdravého vodního režimu. Dřevo, listí, půda a vůbec celá lesní hmota je obrovskou zásobárnou vody, kterou po jejím různorodém využití les opět pomalu uvolňuje. Smíšený les je dokonale a jemně vyladěný systém, ve kterém jsou všechny přírodní zdroje optimálně využité. Každá jeho součást si bere jen to, co potřebuje, a přebytky dává dál pro ostatní. Půda ve smíšeném lese je pokrytá rostlinami, listím a jehličím. Je zastíněná a zůstává stále relativně vlhká a chladná. Jen chladná půda je schopná přijímat srážkovou vodu, protože pokud je půda teplejší než déšť, voda odtéká po povrchu a nevsakuje se. Zdravý les kolem sebe vytváří rovnoměrné proudění tepla. Když je odlesněna velká plocha, tedy když je půda náhle obnažena a pere do ní slunce, zemní těleso ztvrdne. Kde bylo dříve vlhko a chládek, je teď vedro jako na kachlových kamnech. Kde dříve les zadržoval vodu jako houba, vytváří se suché horko.

V katastru obce Kyselovice už nejméně dvě století les vodu nezadržuje a v létě krajina připomíná spíš ta rozpálená kachlová kamna. To je výsledek působení člověka v okolní krajině - maximální narušení přírodních struktur a tím ekologické stability krajiny, drastické snížení druhové rozmanitosti rostlin a živočichů. Krajina slouží pouze k zemědělské činnosti a její ostatní funkce byly od 50. let minulého století zcela potlačeny. Je zde mimořádně nízké zastoupení dřevin, tedy stromů a keřů, krajina je vyprázdněná. Přitom rozptýlená zeleň poskytuje útulek hmyzu, ptactvu i savcům, kteří mohou pomoci v boji proti škůdcům na zemědělských plodinách. Zeleň významně ovlivňuje mikroklima polní krajiny tím, že tlumí teplotní extrém, zvyšuje vlhkost vzduchu a značně přispívá k zadržení zásob vody v krajině. Skupiny dřevin působí nejen jako protierozní ochrana, ale i jako protipachová, protihluková i protiprachová bariéra. Má funkci orientační a samozřejmě vysokou hodnotu estetickou.

Chceme-li aby se současná situace zlepšila, je nezbytné pro to něco udělat.

Typický obrázek polní cesty bez doprovodné zeleně.

Několik měsíců je krajina kolem Kyselovic vyprázdněná. Těžko tu najít nějaký úkryt.

Keře vysázené v roce 2014 v budoucnu zvýší úkrytové a potravní možnosti zdejších živočichů.

Nejvhodnějším materiálem na mulčování je sláma. Na snímku je zamulčovaný záhon okurek.

Obnovit alespoň z části tradiční alejovou zeleň a podporovat zvýšení rozmanitosti využití území. Mozaika vzájemně propojených biologicky funkčních ekosystémů je schopna odolávat vnějším negativním vlivům prostředí (sucho, přivalové deště, změny klimatu). Jen tak lze zajistit udržitelnost rozvoje našeho území. Nebudeme-li dělat nic, s jistotou

můžeme očekávat další pokles úrovně životního prostředí v krajině okolo nás. Co tomu asi řeknou naši potomci?

Plevel chrání půdu před vysycháním

Nikdo jistě nepochybuje o důležitosti vody a vodního režimu v přírodě. Co jen jsme se v létě nazalávali, abychom na zahrádce sklidili alespoň nějakou úrodu. Jen pokrytá půda může chránit vodní režim krajiny, ale i naší zahrádky. Je-li povrch holý, příroda se neustále pokouší pokrýt ho vegetací. Půdopokryvné rostliny bují, aby chránily zemi před vysycháním. Lidé je ale nazvali plevelem a ničí je herbicidy, nebo holo-sečí. Přijde-li déšť na tato nechráněná místa, vymyje jemné částičky půdy. Dojde k erozi, při které je úrodný humus při dešti odplaven, za sucha zase půdní částice odnese vítr. Pokud nechceme na zahrádce plevel, neměli bychom nechávat půdu odkrytou.

Kouzlo mulčování

Starost přírody o pokrytí odhalené země ji na vaší zahrádce můžete ulehčit vlastním přičiněním. Jednou z metod, která zahrádkářům zároveň může ušetřit práci, je tzv. mulčování. Mulčování je přirozený přírodní proces, který můžeme pozorovat všude – ovoce spadne ze stromu, zůstává pod stromem a rozloží se. Na podzim spadne listí a přikryje (mulčuje) půdu pod stromem. Tento organický materiál nejenže chrání půdu před vysycháním, ale postupným rozkladem uvolňuje do půdy živiny. Není nic snadnějšího, než si vzít z přírody příklad a něco podobného uskutečnit na své zahrádce. Jakmile vám na jaře vyrostou na záhonech první rostlinky, zkuste okolní volnou půdu v dostatečné vrstvě přikrýt. Použijte dostupný organický materiál, jako je posečená tráva, sláma, kůra a dřevní štěpka (lepší je z listnatých stromů), nebo kompost. Pokud nemáte dostatečné množství materiálu, jako spodní vrstvu můžete použít i nepotištěné papírové krabice. Ty udržují vlhkost, neproroste je plevel a nakonec se rozloží. Uvidíte sami, že nebudete muset ani okopávat, ani vůbec, nebo tak často zalévat. Záhony budou vypadat sice trochu jinak, ale na to se dá snadno zvyknout. Mulčování určitě vyzkoušejte. Vaše rostliny v parném létě vám budou vděčné.

Přeji všem úspěšné mulčování a v příštím roce pěknou úrodu.

Magda Říkovská (za pomoci různé literatury)